ശ്രീഃ

ശ്രീഉതെ രാഉാനുജായ നഉഃ

ശ്രീഉതെ നിഗഉാങ്കഉഹാഉെശികായ നഉഃ

ഒം നഉൊ ഹഗവതെ വാഹുഉെവായ

ഉഹഷിു വെഉവ്യാഹപ്രാണീതം ശ്രീഉഹ്ലാഗവതഉഹാപുരാണഃ

॥ ദ്വിതീയസ്കന്ധെ ഉശഉൊഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രജ്ഗരാഉാനുജ ഉഹാഉെശികരു

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീഗണേശാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാരണ്യകായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണമ്

॥ ദ്വിതീയസ്കന്ധേ ഉത്തരാർദ്ധഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച

കുരു സൈന്യാ വിസൃജ്യാഥ സ്നാനം പൌഷ്ണമുദ്യയഃ ।
മഘത്രയോദശ്യാം നിശായാ ഗൗരീരാഗ്രയഃ ॥ **1** ॥

ഉത്തമസ്യ വിശുദ്ധ്യർത്ഥം നവാനാമിഹ കൃഷ്ണമ് ।
വണ്ടുയന്തി മഹാഭാഗാഃ ശ്രുതേനാർത്ഥേന ചാണ്ഡജാ ॥ **2** ॥

ഭൂതമാത്രേന്ദ്രിയധിയാം ജന്തൂ സമ്പ്രതി ഉത്തമ്പ്രതഃ ।
ബ്രഹ്മണോ ഗുണവൈഷമ്യാത് വിസൃജ്യ വൈരുഷ്യം സ്മൃതഃ ॥ **3** ॥

സ്ഥിതിവൈകുണ്ഠവിജയഃ പൌഷ്ണം തമുദ്യമ്യഃ ।
മഘത്രയോദശീ സമ്പ്രതി ഊതയഃ കുമുവാസനാഃ ॥ **4** ॥

കുവതാരാന്തരിതം ഹരിശ്ചാസ്യാന്തവതിനാമ് ।
സതാമീശകുമാരാഃ പ്രൌക്ത്വാ നാനാവ്യാനൊപബൃംഹിതാഃ ॥ **5** ॥

നിശായാമസ്യാന്തമയനമാത്മനഃ സഹ ശക്തിഭിഃ ।
ഗുണ്ഡിഭിഃ കുക്കുടാന്യാരുപം സ്വരൂപേണ വ്യവസ്ഥിതിഃ ॥ **6** ॥

കൂഹാസശ്ച നിശായശ്ച യതശ്ചായ്യവസീയതേ ।
സ കൂശ്രയഃ പരം ബ്രഹ്മ പരമാത്മേതി ശബ്ദ്യതേ ॥ **7** ॥

யொऽத்யாதிகொऽயம் வாராஷः ஸொऽஸாவெவாயிஶெவிகः ।
யஹ்ஸொஹயவிஶ்ரெஉः வாராஷொ ஹ்யாயிஹெளதிகः ॥ **8** ॥

ஸகுஶெகுதராஹாவெ யஉா நொவ ஹாஉஹெ ।
ஶிதயம் தசு யொ வெஉ ஸ சூத்தா ஷ்வாஶ்ரயாஶ்ரயः ॥ **9** ॥

வாராஷொऽஜ்ஜம் விநிஹிடுஉ யஉாஸெள ஸ விநிஹடுதः ।
சூத்தநொऽயநஉஸிஶ்ரளுவொऽஸ்ராக்ஷீஶ்ரூவிः ஶாஶீः ॥ **10** ॥

தாஷ்வவாத்தீக் ஷ்வஸ்ருஷ்டாஸா ஸஹஸ்ரவரிவத்தராநு ।
தெந நாராயணொ நாஉ யஉாவः வாராஷொஉவாः ॥ **11** ॥

ஊவ்யம் கூஉ ச கா ஶ்ச ஷ்வஹாவொ ஜீவ ஸவ ச ।
யஉநாஹ்ரஹதः ஸதி ந ஸதி யஉாவெக்ஷயா ॥ **12** ॥

ஸகொ நாநாக்வஉஸிஶ்ரு யொஹதவ்வாக் ஸஉாக்ஷிதः ।
வீயும் ஹிரண்யயம் ஶெவொ ஊயயா வ்ருஸ்ருஜக் சியா ॥ **13** ॥

சுயிஶெவஉயாத்யாத்தஉயிஹ ஔதஉிதி வ்ரஹாः ।
யயொகம் வெளராஷம் வீயும் சியாஹிஉ்த தச்ருணா ॥ **14** ॥

சுதுःஶரீர சூகாஶாக் வாராஷஸ்ரு விஶெஷ்டதः ।
ஏஜः ஸஹொ ஶ ஹ்ம் ஜஜ்ஞே ததः வ்ராணொ உஹாநஸாः ॥ **15** ॥

சுநாவ்ராணதி யம் வ்ராணாः வ்ராணதம் ஸவுஜதாஷா ।
சுவாநதஉவாநதி நாரஶெவஶிவாநாஹாः ॥ **16** ॥

வ்ராணெந க்ஷிவெதா க்ஷாக் தூஉதாரா ஜாயதெ வ்ரஹொः ।
விவாஸதொ ஜக்ஷதஶ்ச வ்ராஜாவம் நிரஹிஉ்த ॥ **17** ॥

ஊவதஹ்ஸ்ரா ஶ்ச நிஹிடுளும் ஜிஹ்வா தசொவஜாயதெ ।
ததொ நாநாரஸொ ஜஜ்ஞே ஜிஹ்வயா யொऽயிஹடுதெ ॥ **18** ॥

விவக்ஷோஶூவதொ ஹூஶ்ரொ வஹ்நிவுாஶ் வ்யாஹ்ருதம் தயொः ।
ஜலெ வெ தஸ்ய ஸுசிரம் நிரொயः ஸஶஜாயத ॥ **19** ॥

நாஸிகெ நிரஹிஶ்ரெதாம் ஶொயூயதி நஹ்வதி ।
தசு வாயுஶுஶுவஹொ வ்ராணொ நஸி ஜிவ்ருக்ஷதः ॥ **20** ॥

யஶாऽऽத்மநி நிராலொகுஶாத்மாநம் ச ஶிஶ்ருக்ஷதः ।
நிஹிதுஎ ஹ்ருக்ஷிணீ தஸ்ய ஜ்யோதிஶ்சக்ஷுஶுணஶ்ரஹः ॥ **21** ॥

பொய்ஶாநஸ்ய ஶஷிஹிராத்மநஷ்ஜிவ்ருக்ஷதः ।
கணெுள ச நிரஹிஶ்ரெதாம் ஶிரः ஶ்ரொகும் ஶுணஶ்ரஹः ॥ **22** ॥

வஷ்டுநொ ஶ்ருஶுகாரிந்ரவுவுஶுவெுாஷ்ணீததாஃ ।
ஜிவ்ருக்ஷதஷ்ஷ்வஜீ நிஹிதுஸ்ரா தஸ்யாம் ஶொஶஹிரராஹாः ।
தசு சாஶுவுஹிவுாதஷ்ஷ்வசா வஷ்டுஶுணொ வ்ருதः ॥ **23** ॥

ஹஷ்டெள ரரஹதுஷ்டஸ்ய நாநாகுஶுசிகீஷுயா ।
தயொஷ்டு ஸவுஶிந்ரஶ்ச சூஶாநஶுஹயாஶ்ரயஃ ॥ **24** ॥

ஶதிம் ஜிஶீஷதः வாஶெள ரரஹாதெऽஹிகாஶிகாஃ ।
வஹ்ரா யஜுः ஷ்டயம் ஹவ்யம் குஶுஹிः க்ரியதெ ந்ருஹிः ॥ **25** ॥

நிரஹிஶ்ரத ஶிஶ்ரொ வெ வ்ரஜாநந்நாஶ்ருதாயிதுநः ।
உவஷ்ட சூஸீக் காஶாநாம் வ்ரியம் தஶுஹயாஶ்ரயஃ ॥ **26** ॥

உத்ஸ்ருக்ஷாயுாதுஶும் நிரஹிஶ்ரத வெ ஶுஶஃ ।
ததः வாயுஷ்டதொ ஶிசு உதஷ்டு உஹயாஶ்ரயः ॥ **27** ॥

சூஸிஸ்ருஷ்டொः வுரः வுயுா நாஹிசாரஶவாநதः ।
தசுாவாநஷ்டதொ ஶ்ரதுः வ்ரயக்கவஶுஹயாஶ்ரயஃ ॥ **28** ॥

சூஹிஸ்தொரளுவாநாநாஶாஸநு கூக்ஷ்ருஞ்ஜநாஶயः ।
நஹ்ருः ஸஶுஶ்ராஶ தயொஸ்தூஷ்டிः வாஷ்டிஸ்தஶாஶ்ரயெ ॥ **29** ॥

நிஶியாஸொராத்ரஶாயாம் ஹ்ருஹயம் நிரஹிஹ்ருத ।
ததொ ஹநஸ்தஶந்ருः ஸஜ்வः காஶ ஹவ ச ॥ **30** ॥

க்வக்ஷுஹுஶாம்ஸராயிரஶெஶொஹஜ்ஜாஸ்ரியாதவः ।
ஹுஶ்ருவ்தெஜொஹயாः ஸவ்த வ்ராணொ வெ்ரொஶாஸ்வாராஹிः ॥ **31** ॥

ரூணாத்தகாநீந்ரியாணி ஹுதாஶிவ்ரஹவா ரூணாः ।
ஹநः ஸவபுவிகாராத்தா வாஶிவிபுஜ்ஜாநரூவிணீ ॥ **32** ॥

ஹதஹ்ரவதொ ரூவம் ஸ்ரூவ்ம் தெ வ்ராஹ்ருதம் ஹயா ।
ஹஹ்ராஶிஹிஶாவாரணெரஷ்ஹிவபுஹிராவ்ருதஃ ॥ **33** ॥

சுதः வாரம் ஸூக்ஷ்ததஶவ்ருக்தம் நிவிபுஶெஷணஃ ।
சுநாஶிஹயுநியநம் நித்ரம் வாஜ்நஸः வாரஃ ॥ **34** ॥

சுஶுநீ ஹரவஶ்ரூவெ ஹயா தெ சுநுவணிபுதெ ।
உஹெ சுவி ந ரூஹ்ணுதி ஶாயாஸ்ருஷ்டெ விவஶுவிதः ॥ **35** ॥

ஸ வாஹ்ருவாஹகுதயா ஹரவாநு ப்ரஹரூவெயுக் ।
நாஶரூவக்ரியா யதெ ஸகுஹுகுஹுகः வாரः ॥ **36** ॥

வ்ரஜாவதீந்நரூநு ஹெவாந்ருஷீநு வித்ருரணாநு வ்ருயக் ।
ஸிஹுசாரணரரூவபுாநு விஹ்ராயுாஸுரரூஹ்ருகாநு ॥ **37** ॥

கிளுராஸ்ஸுரஸொ நாரராநு ஸவபுாநு கிஹ்ரூஷொரரராநு ।
ஶாத்ரு ரக்ஷः விஶாசாம்ஶ ப்ரெதஹூதவிநாயகாநு ॥ **38** ॥

கூஷ்ஷாஞ்ஜொநாஹவெதாவாநு யாதுயாநாநு ரூஹாநவி ।
வரான்ருராநு வஶூநு வ்ருக்ஷாநு திரீண்ருவ ஸரீஸ்ருவாநு ॥ **39** ॥

ஶிவியாஶுதாவிபுயா யெऽநெ ஜலஷ்டலநஹௌகுஹः ।
கூஶலாகூஶலா ஶிஶ்ராः கூஃபுணாம் ஹதயஷ்டிஶாः ॥ **40** ॥

ஸ்தும் ராஜஷ்டஃ இதி திஷ்ரः ஸாரந்நாரகாः ।
தசுாவெ்ரெகெகுஶொ ராஜந் ஹிஃ்ரெ ஹதயஷ்டியா ।
யஶெகெகுதரொऽந்ராஹ்ராம் ஷ்டஹாவ உவஹந்ரெ ॥ **41** ॥

ஸ ஹவெஃம் ஜரஃபாதா ஹரவாந் யஃபுரூவெய்ரக் ।
வாஷ்ணாதி ஷ்டாவயந் விஶ்வம் தியுஃரஸாராத்ஹிः ॥ **42** ॥

ததः கால்ரிராஃரா்தா யத்ரஷ்டிஃஃாத்தநः ।
ஸளியஃதி காலெந வநாநீகுஶிவாநிலः ॥ **43** ॥

ஃகுஃஹாவெந கயிதொ ஹரவாந் ஹரவத்தஃः ।
நெகுஃஹாவெந ஹி வாரம் ரஷ்ஃஹுதி ஸலரயः ॥ **44** ॥

நாஸ்ரெ கூஃபுணி ஜநாஔ வாரஸ்ரானாவியீயதெ ।
கதுரக்வப்ரதிஷெயாயும் ராயயாऽऽரொவிதம் ஹி தக் ॥ **45** ॥

சுயம் தா ப்ரஹ்ருணः கலுः ஸவிகலு உஃாஹ்ரதः ।
வியிः ஸாயாரணொ யசு ஸரபாः ப்ராக்ரதவெக்ரதாः ॥ **46** ॥

வரிஃாணம் ச கால்ஸ்ரெ கலுலக்ஷணவிரஹஃ ।
யயா வாரஷ்டாஃ்ராவ்ராஸ்ரெ வாஃம் கலுஃயொ ரூணா ॥ **47** ॥

ரௌளநக உவாச

யஃாஹ நொ ஹவாந் ஸலத க்ஷத்தா ஹாரவதொத்தஃः ।
ஃசாரா தீயுாநி ஹாவஷ்ரக்கா ஸாலநு ஸாஃஷ்ரஜாந் ॥ **48** ॥

கூசு கௌஷாரவெஷ்டஸ்ரெ ஸம்வாஔऽத்ராத்தஸம்ரிதः ।
யஃா ஸ ஹரவாம்ஷ்டஸ்ரெ வ்ரஷ்ஷ்ட க்ஷ்வாச ஹ ॥ **49** ॥

ப்ரூஹி நஸ்தமிமம் ஸௌம்ய விஜுரஸ்ய விசெஷ்டிதம் ।
ஸந்துத்யாரநிமித்தம் ச தமைவாரதவாநு புநஃ ॥**50** ॥

ஸூத உவாச
ராஜ்ஞா பரீக்ஷிதா ப்ருஷ்டோ யமவொசந்மஹாமுநிஃ ।
தஸ்மாஹியாஸ்யை ஶ்ருணுத ராஜ்ஞஃ ப்ரஶ்நாநுஸாரதஃ ॥**51** ॥

॥ இதி ஶ்ரீமத்ஹாரவதெ மஹாபுராணெ வையாஸிக்யாமஷ்டாமஶ
ஸாஹஸ்ர்யாம் பாரமஹம்ஸ்யாம் ஸம்ஹிதாயாம் ஸ்ரீதீயஸ்கந்தே
புருஷஸம்ஸ்தாநுவண்டநம் நாம உமாமாஹாத்ம்யாயஃ ॥